

LIETUVIŲ
LITERATŪROS
IR TAUTOSAKOS
INSTITUTAS

INSTITUTE OF
LITHUANIAN
LITERATURE
AND FOLKLORE

2024

COLLOQUIA

53

Redaktorių kolegija / Editorial Board:

Prof. dr. GITANA VANAGAITĖ (vyriausioji redaktorė / editor)	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Vytauto Didžiojo universitetas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore, Vytautas Magnus University
Prof. dr. NATALIJA ARLAUSKAITĖ	Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas / Vilnius University Institute of International Relations and Political Science
Dr. GINTARĖ BERNOTIENĖ (atsakingoji redaktorė / executive editor)	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Doc. dr. VIGMANTAS BUTKUS	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Prof. dr. EVGENY DOBRENKO	Ca' Foscari universitetas (Italija) / University of Ca' Foscari (Italy)
Doc. dr. EVELINA GUŽAUSKYTĖ	Wellesley kolegijos universitetas (JAV) / Wellesley College (USA)
Dr. BEATA KALEBĀ	Krokuvo Jigailaičių universitetas (Lenkija) / Uniwersytet Jagielloński w Krakowie (Poland)
Habil. dr. BENEDIKTS KALNAČS	Latvijos universitetas, Literatūros, folkloro ir meno institutas (Latvija) / Institute of Literature, Folklore and Art, University of Latvia (Latvia)
Dr. MALGORZATA KASNER	Lenkijos mokslų akademijos Slavistikos institutas (Lenkija) / Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences (Poland)
Prof. Ph. D. VIOLETA KELERTIENĖ	Vašingtono universitetas (JAV) / University of Washington (USA)
Dr. RIMANTAS KMITA	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Prof. dr. DALIA KUIZINIENĖ	Vytauto Didžiojo universitetas / Vytautas Magnus University
Doc. dr. LORETA MACIANSKAITĖ	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Prof. dr. AUŠRA MARTIŠIUTĖ	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Dr. DONATA MITAITĖ	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Prof. dr. DALIA SATKAUSKYTĖ	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Prof. dr. BRIGITA SPEIČYTĖ	Vilniaus universitetas / Vilnius University
Habil. dr. JŪRATĖ SPRINDYTĖ	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Prof. habil. dr. GIEDRIUS SUBAČIUS	Ilinojaus universitetas Čikagoje (JAV) / University of Illinois at Chicago (USA)
Assoc. Prof. Dr. Habil. VAIDAS ŠEFERIS	Masaryko universitetas (Čekija) / Masaryk University (Czech Republic)
Doc. dr. MARIJUS ŠIDLIAUSKAS	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
	Klaipėdos universitetas / Klaipėda University

Kvestinės redaktorės:

dr. AISTĖ KUČINSKIENĖ Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
dr. VIKTORIJA ŠEINA Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore

Žurnalo COLLOQUIA Nr. 53 finansavo Lietuvos mokslo taryba
(pagal Valstybinę lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programą, sutarties Nr. S-LIP-22-28)

I S S N 1 8 2 2 - 3 7 3 7 , e I S S N 2 7 8 3 - 6 8 1 9 | C O L L O Q U I A

Recenzuojamas literatūros studijų žurnalas, leidžiamas du kartus per metus nuo 1999 m.

Žurnalas įtrauktas į SCOPUS duomenų bazę nuo 2018 m. | Peer-reviewed biannual journal of literary studies published since 1999. The journal is included in SCOPUS since 2018.

Turinys

Pratarmė	9
----------	---

S T R A I P S N I A I

DALIA SATKAUSKYTĖ

Rašytojo biografija kaip (de)kanonizacijos argumentas.	15
--	----

MAGDALENA GARBACIK-BALAKOWICZ

Tapatybės politika ir literatūrinis kanonas: Sándoro Márai vieta vengrų literatūros kanone.	33
--	----

VILIAM NÁDASKAY

Miroslav Válek: trys kanoniškumo pakopos	53
--	----

AISTĖ KUČINSKIENĖ, VIKTORIJA ŠEINA, SAULIUS VASILIAUSKAS

Du sovietinio kanono autorai posovietinėje Lietuvos mokykloje: Petras Cvirka ir Salomėja Néris.	68
--	----

OLGA BARTOSIEWICZ-NIKOLAEV

Nacionalinės literatūros kanono paribai <i>versus</i> centras: <i>Legendos apie meistrą Manolę</i> recepcija Rumunijos švietime	105
--	-----

MACIEJ BOLESLAW OLSZEWSKI

Kilmingosios raganos atspindys skirtinguose veidrodžiuose: Veronikos iš Desenicės motyvo transformacija slovėnų kultūros kanone	121
--	-----

ANTONELA MARIĆ, ANA ČOSIĆ

Nuo pokomunistinio kanono iki antikanono: maištininkai	135
--	-----

PUBLIKACIJA

LORETA MAČIANSKAITĖ

- Icchoko Mero *Lygiosios trunka akimirką* nelygioje kovoje su cenzoriais 150
 Žurnalo „Дружба народов“ redakcija. Drg. Mero rankraščio aptarimo
 stenograma. 1963 m. liepos 8 d. 154

RECENTIOS

ROMA BONČKUTĖ

- Vaižgantas – juoda sutana įaugės į šviesą (Gitana Vanagaitė, *Vaižganto asmuo ir kūryba: krikščionybės ir modernybės sąveika*) 174

AKVILĖ RÉKLAITYTĖ

- XX a. modernisto estetinės pažiūros laiko pinklėse
 (Marcelijus Martinaitis, *Poezijos pinklės*, sudarė Antanas Rybelis) 183

RASA RAČIŪNAITĖ-PAUŽUOLIENĖ

- „Tas laisvės troškimas“ (arba Kodėl verta tyrinėti jaunimo subkultūrines grupes)
 (Egidija Ramanauskaitė, *Kauno hipiai: tapatybės paieškos 1966–1972*). 190

AUŠRA JURGUTIENĖ

- Kelios mintys apie naujiasias lenkų ir latvių literatūros istorijas (*Being Poland: A New History of Polish Literature and Culture since 1918; A New History of Latvian Literature: The Long Nineteenth Century: The Long Nineteenth Century*) 205

- ŠIO NUMERIO AUTORIAI 217

- ATMENA AUTORIAMS 219

Contents

Foreword	12
--------------------	----

ARTICLES

DALIA SATKAUSKYTĖ

The Biography of a Writer as an Argument in (De)Canonisation	15
--	----

MAGDALENA GARBACIK-BALAKOWICZ

Identity Politics and the Literary Canon: Sándor Márai's Place in the Hungarian Literary Canon	33
---	----

VILIAM NÁDASKAY

Miroslav Válek: Three Stages of Canonicity	53
--	----

AISTĖ KUČINSKIENĖ, VIKTORIJA ŠEINA, SAULIUS VASILIAUSKAS

Two Canonical Soviet Authors in the Post-Soviet Lithuanian School System:	
---	--

Petras Cvirka and Salomėja Néris	68
--	----

OLGA BARTOSIEWICZ-NIKOLAEV

The Margins <i>versus</i> the Center of the National Literary Canon:	
--	--

The Reception of 'The Legend of Master Manole' in Romanian Education	105
--	-----

MACIEJ BOLESŁAW OLSZEWSKI

The Noble Witch Reflected in Different Mirrors. The Transformation	
--	--

of the Motif of Veronika of Desenice in the Slovenian Cultural Canon	121
--	-----

ANTONELA MARIĆ, ANA ĆOSIĆ

From Post-Communist to Anti-Canon: The Rebels	135
---	-----

PUBLICATION

LORETA MAČIANSKAITĖ

Icchokas Meras' 'Lygiosios trunka akimirką' (Stalemate) in the Unequal Battle Against the Censors. 150
 The editorial office of *Дружба народов*. A transcript of a scrutiny of comr. Meras' manuscript. July 8, 1963. 154

REVIEWS

ROMA BONČKUTĖ

Vaižgantas—with a Black Cassock Grown into the Light
(Gitana Vanagaitė, *Vaižgantas's Personality and Work: The Interaction of Christianity and Modernity*: A Monograph) 174

AKVILĖ RĖKLAITYTĖ

Aesthetic Views of a 20th-century Modernist in a Time Trap (Marcelijus Martinaitis, *Poetry's Trap*, compiled by Antanas Rybelis). 183

RASA RAČIŪNAITĖ-PAUŽUOLIENĖ

“That Yearning for Freedom” (or Why Youth Subcultures Are Worth Exploring)
(Egidija Ramanauskaitė, *Kaunas Hippies: Searching for Identity 1966–1972*:
A Monograph) 190

AUŠRA JURGUTIENĖ

A Few Thoughts About the New Histories of Polish and Latvian Literature
(Being Poland: A New History of Polish Literature and Culture since 1918;
A New History of Latvian Literature: The Long Nineteenth Century:
The Long Nineteenth Century) 205

THE CONTRIBUTORS TO THIS ISSUE	217
SUBMISSION GUIDELINES	223